

לקראת שבת

ע"י מרכז חב"ד לדוברי עברית - הרב ישראל לנדא Tel: (905)709-7770 / Fax: (905)709-7917

יש המפחדים ויש המאמינים

יש מי שתמיד יסבירו לך למה אי-אפשר ולמה זה מסובך. ויש מי שעיניהם נעוצות ביעד, והם אינם מניחים למכשולים לעצור את ההתקדמות לעבר המטרה.

מסופר על אחד הצדיקים, שבהיותו ילד שיחק עם חבריו בהליכה על חבל שנמתח בין שני עצים. הילדים האחרים התחילו ללכת על החבל ובשלב כזה או אחר מעדו ונפלו, ואילו הוא צעד בביטחון עד הסוף. שאלוהו כיצד הצליח לעשות זאת. השיב הילד: "חברי הביטו למטה, נבהלו ונפלו. אני לא הסתכלתי למטה, אלא נעצתי את מבטי ביעד ולשם צעדתי".

תכונה זו משקפת את החומר שממנו קורצו מנהיגים אמיתיים. בני-האדם הרגילים רואים את הקשיים והסכנות, ולכן הם נרתעים ומהססים. לעומתם, המנהיג שם לנגד עיניו את החזון ואת היעד. גם הוא יודע שיש קשיים ובעיות, אבל עיניו נעוצות במטרה ובאתגר, ובכוח האמונה הוא גובר על הקשיים ומכניע את ההתנגדויות.

"אין בלתי-אפשרי"

יש בני-אדם שתמיד יסבירו לך למה אי-אפשר ולמה זה מסובך ומסוכן. הם אינם טיפשים. הם מדברים דברי טעם ומציגים את הסכנות ואת החששות האמיתיים. אבל השורה התחתונה היא: בלתי-אפשרי.

לעומת זה, יש מי שיאמרו: אפשר. אם יש קשיים, צריכים למצוא את הדרך לגבור עליהם. אם יש חששות, צריך לנטרלם. אם יש סיכונים, יש לצמצמם. אבל עיניהם נעוצות ביעד, והם אינם מניחים למכשולים לעצור את ההתקדמות לעבר המטרה.

היו שנים שהמוטו של יחידות העילית בצה"ל היה: "אין בלתי-אפשרי". מפקדים הסתכנו והעזו, והגיעו להישגים מפתיעים ועוצרי-נשימה. באותן שנים, כשדיברו על 'הזרוע הארוכה' שלנו, זו הייתה מציאות שאוביינו רעדו מפניה. הם ידעו שהעם היהודי ימצא אותם גם במקומות המסתור הבטוחים ביותר ויגבה מהם את המחיר על מעלליהם.

באותם ימים ידענו להוציא אל הפועל בתוך כמה ימים מבצע עוצר-נשימה של שחרור מטוס חטוף באנטבה. מי שהחליטו על המבצע הזה קיבלו עליהם סיכונים אדירים, אבל היה ברור להם שמוכרחים להעז ולהסתכן.

העזה ודבקות במטרה אין לזהותן עם פזיזות ועם זלזול בסכנות ובקשיים. חזון איננו קלות-דעת וחוסר אחריות. המנהיג האמיתי יודע את הקשיים והסכנות טוב מכל אחד אחר, ובכל-זאת הוא נחוש לגבור עליהם. הוא נוסך אמונה במונהגיו, שלא להירתע מפני המכשולים, אלא לגבור עליהם ולהגיע למטרה למרות הכול.

האמונה מנצחת

זה למעשה הוויכוח בין עשרת המרגלים לבין יהושע וכלב, וויכוח שעליו אנו קוראים בפרשת השבוע. המרגלים מפרטים את האיומים ואת הקשיים, ואילו יהושע וכלב נוסכים אמונה וביטחון. המרגלים אומרים: "לא נוכל לעלות אל העם, כי חזק הוא ממנו", ואילו כלב מכריז: "עלה נעלה וירשנו אותה, כי יכול נוכל לה". המרגלים מכניסים מורד בלב העם וגורמים לבני-ישראל לשאת את קולם בבכי, ואילו יהושע וכלב אומרים: "אל תיראו את עם-הארץ... ה' איתנו, אל תיכאום".

אם נכנסנו לבסוף לארץ-ישראל, זה בזכות אנשים כיהושע וכלב. לו היינו שומעים בקול המרגלים, היינו נשארים במדבר ואובדים חלילה. הם הצליחו לעורר בעם את האמונה ביכולת ה', ואז פתאום מתחולל מהפך: מי שאך אתמול בכו על האסון העתיד להתרחש, קמו פתאום חדורי נחישות: "הננו ועלינו אל המקום אשר אמר ה'". אלא שהנהייה אחר הפחדים והחששות גרמה לעם-ישראל להישאר במדבר עוד ארבעים שנה.

גם כיום יש מי שמפחדים את העם ומציירים את הסכנות והקשיים. התשובה היא אחת: חיזוק האמונה, החדרת ביטחון בה', ומתן תקווה שבעזרת ה' נצליח לגבור על כל הקשיים ולהגיע לגאולה האמיתית והשלמה בקרוב ממש.

עם הלוח ביד

שבת מברכים

השבת נברך את חודש תמוז הבא עלינו לטובה. ראש חודש יחול בימים שבת וראשון.

הדים נרחבים ותגובות נלהבות נתקבלו מכל עבר ומחוגים שונים על הצלחת הדינר, האוירה המיוחדת והתכנית העשירה. משפחות הקהילה.

לכם מגיעה התודה וההוקרה על ההתנדבות והתרומות.

תודה והמשך הצלחה לכולנו.

זה מגיע ... זה בדרך ...

לוח השנה לשנת תש"ע יוצא לדרך המעוניינים לפרסם - אנא צרו קשר (905) 709-7770

תנחומים

לטלי דרוקמן ומשפחתה תנחומים על פטירת האב ז"ל בארץ

הדלקת נרות: 8:36PM

צאת השבת: 9:48PM

מחברון לירושלים

שלושת הסוחרים, שעשו את דרכם מחברון לירושלים, לא חשדו במורה הדרך התמים למראה, עלי, שהיה אמרן הוהובילם ליעדם. הם לא העלו על דעתם כי הוא זומם להורגם ולשדוד את כספם.

הם היו שלושה סוחרים שיצאו למסע ארוך מנמל נאפולי שבאיטליה, לפני יותר מחמש-מאות שנה (בשנת הרמ"ה). הרפתקאות רבות עברו עליהם במסעם לארץ-ישראל ובחזרה. את קורותיהם סיפר אחד מהם, משולם בן-מנחם מוולטרה. ביומן מסע נדיר ששמו 'מסע משולם מוולטרה בארץ-ישראל'.

השלושה היו בעלי מעמד מכובד בקהילתם: משולם היה תלמיד-חכם ושולחני (חלפן) עשיר. שני חבריו היו יוסף, סוכן וממוון, ורפאל, סוחר. נוסף על מטרותיהם המסחריות, ביקשו להכיר מקרוב את חיי היהודים בארצות האזור ובמיוחד בארץ-ישראל, ולפקוד את אתרי הארץ.

את מסעם בארץ החלו בעזה, ומשם המשיכו לחברון. תיאור הארץ בימים ההם מעורר חרדה. בדרכים אורבים שודדים. כשהם מגלים קבוצה קטנה וחסרת-כוח, הם מתנפלים עליה באכזריות ושודדים אותה.

מושלי הערים הגדולות, כמו ירושלים וחברון, ניסו להילחם בשודדים האלה. חיילים הסרים למרותם היו פושטים מדי פעם בפעם על קיני השודדים והורגים בהם, אך לא הצליחו להדביר את התופעה.

לאחר הביקור בחברון ביקשו הסוחרים לעלות לירושלים. נאמר להם כי יהיה עליהם להמתין כמה ימים ואולי שבועות עד שתתרכז שיירה גדולה דיה, לעשות את הדרך בבטחון. זמנם היה יקר והם החליטו לצאת לדרך ולא להמתין לשיירה הגדולה.

לשמחתם, פגשו שני ממלופים העושים גם הם את דרכם לירושלים. הממלופים היו חיל פרשים מצרי, שנקראו להגן על יושבי הארץ בימי השלטון הטורקי, ונחשבו טובי-לב ונאמנים. את החבורה הקטנה הוביל מורה דרך מקומי, עלי שמו, ששכרוהו הממלופים.

בשקט וברוגע התנהלו הנוסעים בשיירה הקטנה, על סוסייהם וחמוריהם. כשהשמש נטתה לשקוע הגיעו סמוך לכפר קטן. הם עצרו למנוחה, ומורה הדרך ביקש את רשותם ללכת לשאול בשלום קרובי משפחתו הגרים בכפר. הוא הבטיח לחזור מיד, ובקשתו התמימה נענתה בחיוב.

כשחזר עלי אמר כי קרוביו הציגו לו לעבור בדרך עוקפת, כדי שלא לפגוש את נציגי השלטון הגובים מס דרכים.

משהתקרבו בני-ישראל לארץ המובטחת, כדי מהלך של יום אחד בלבד, התקרבה גם שעת תחילת המלחמה עם יושבי הארץ. פחד הקרב עם העמים החזקים אהו בכל שכבות העם. רבים התאספו סביב ודרשו לשלוח מרגלים, כדי לסייר בארץ ולבדוק את אופי תושביה וכוּחם. משה אמנם ידע שמסע המרגלים מיותר וסמך על הבטחת הקב"ה, אך מאידך חשש להכניס את העם בעל כורחם לארץ. לכן החליט לשאול את הקב"ה. תשובת ה' הותירה את החלטה ביד משה: "שְׁלַח-לְךָ" - לדעתך.

משימת ריגול

משה הסכים לדרישות העם, העם בחר שנים-עשר אנשים, מראשי העם, שהיו מקובלים על כולם. לפני צאתם הטווה משה בפני המרגלים את מסלול הליכתם ופירט בפניהם את מטרות משימתם. יהיה עליהם לבדוק את סוג האנשים היושבים בארץ "הַחֶזֶק הוּא הַחֶזֶק, הַמְעַט הוּא אִם-רַב", האם מרוכזים הם בערי מבצר בעלות חומה, או שמא בערי שדה ומה סוג הארץ עצמה - "הַשְּׂמֵנָה הוּא אִם-רַבָּה, הַיֶּשֶׁבֶת עַץ אִם-אֵינִי".

ארבעים יום סיירו המרגלים בארץ כנען, לאורכה ולרוחבה. הם פגשו ביושביה ופחד תקף אותם למראה לידי הענק שישבו בחברון. בדרכם חזרה לקחו מפירותיה המובחרים והגדולים של הארץ: את אשכול הענבים שהביאו אתם נשאו שמונה אנשים!

הוצאת דיבה

בהגיעם למחנה ישראל מסרו המרגלים דיווח מסכם על מסע הריגול שערכו. תחילה דיברו בשבח הארץ ואף הציגו דוגמאות שהביאו מפריה. יחד עם זאת הזכירו כי תושבי הארץ הם אנשים חזקים הגרים בערים הבצורות ויש בניהם גם ענקים. לפתע, באמצע דבריהם, קם כלב בן יפונה, בעלה של מרים אחות משה, והשקית את כולם. הוא לא יכל לסבול את האימים וההפחדות וצעק לעבר כולם: "עֵלָה נַעֲלָה וְנִרְשָׁנוּ אֹתָהּ (את הארץ)!" דבריו התסיסו את המרגלים שתיארו את הארץ כאוכלת את יושביה, שעסוקים כל הזמן בקבורת המתים. "לֹא נוּכַל, לַעֲלוֹת אֶל-הָעָם: כִּי-הִזְקָה הוּא, מִמֶּנּוּ", סיכמו הללו את מסקנות שליחותם.

החטא וענשו

העם כולו, נשא את קולו בבכי. שוב התאספו כולם סביב משה ואהרן והתלוננו: "וְלָמָּה ה' מֵבִיא אֹתָנוּ אֶל-הָאָרֶץ הַזֹּאת, לְנַפֵּל בְּחַרְב־נַפְשֵׁנוּ וְנָפְנוּ, יְהִי לָבָד; (ואם-כך): הֲלוֹא טוֹב לָנוּ, שׁוֹב מִצְרָיִם?!" ה' גוער על עמו: "עַד-אָנָּה (- עד מתי) נִצְאָצְנִי (- יריגונו!) הָעָם הַזֶּה". בכוונת ה' להכות בעם ולבנות עם חדש ממשה רבינו. משה מפיל את תחינתו לפני ה', שלא יגרום לחילול שמו הגדול בעיני העמים, לבל יאמרו שאין ביכולת ה' להביא את עמו לארץ ולכן המיתם במדבר. "סְלַח-נָא, לַעֲוֹן הָעָם הַזֶּה כְּגֹדֶל חַסְדְּךָ" - מבקש משה. ה' נענה לתפילתו של משה וסולח לעוון העם, אך נשבע כי כל אנשי אותו דור המדבר, מגיל עשרים ומעלה, ימותו במדבר ולא יזכו להכנס ולראות את הארץ. כנגד ארבעים הימים שהמרגלים סיירו בארץ גזר הקב"ה על עם ישראל ארבעים שנות נדודים במדבר, בטרם יכנסו לארץ.

כצעד ראשון למימוש הגזירה מתים ביום אחד כל עשרת המרגלים שהוציאו דיבה רעה על הארץ. העם שרוי באבל כבד ונמצאים כאלה שמגיעים עד כדי מעשה יאוש ומחליטים לעלות לארץ ישראל על אף גזירת הנדודים במדבר. משה מתרה בהם: "אַל-תַּעֲלֶה, כִּי אֵין ה' בְּקֶרְבְּכֶם; וְלֹא, תִנְגַּפּוּ, לְפָנַי, אִנְיָיְכֶם". אך הם לא שומעים בקולו ועמלק מכה בהם.

מצוות בדרך לארץ

את הבטחתו לתת את ארץ כנען לנחלת עולם אין הקב"ה מפר וכאות לכך הוא מוסר ביד משה דינים שונים הקשורים בכניסה לארץ - **דיני המנחות**, העשויות מסולת ובאות בנוסף לקרבנות, ונסכי היין. **מצוות הפרשת חלה** - אנו מצווים להרים תרומה מעיסת הבצק ולתתו לכהן.

המקושש

לאחר שנצטוו על השבת שמרו בני-ישראל את השבת הראשונה על כל דיניה ודקדוקיה. אולם, כבר בשבת השניה נמצא אדם שחילל את קדושת השבת כשקושש (טלטל או תלש) עצים על אף שהתרו והזהירו אותו. עונשו נקבע על ידי הקב"ה בסקילה.

ציצית

כדי להזכיר לכל אחד את חובתו בקיום התורה ומצוותיה, נצטוו בני-ישראל במצוות הציצית. וכך נאמר בכתוב: "וַיִּצְוֶנִי אֱתוֹ וַיְצַוֵּנִי אֶת-כָּל-מִצְוֹת יְהוָה, וַיַּעֲשֵׂנִי אֹתָם; וְלֹא-תִתְּרוּ אַחֲרַי לְבַבְכֶם, וְאַחֲרַי עֵינֵיכֶם". בגד הציצית הוא בעל ארבעה קצוות אשר מכל אחד מהם משתלשלים שמונה חוטים.

הוא גם אמר כי הדרך השנייה בטוחה יותר. אך בתמורה ביקש לקבל בסוף המסע דוקאט זהב.

הנוסעים היהודים והממלופים האמינו לעלי וסמכו על דבריו, וגם הבטיחו לשלם לו כפי שביקש. הם לא ידעו כי בביקורו בכפר תיאם עלי עם שלושה ערבים לתקוף את השיירה בחשכת הלילה ולשדוד את הסוחרים היהודים.

הלילה ירד והחבורה יצאה לדרך. עלי הוביל אותם בדרכים עקלקלות, הנוסעים היהודים והממלופים האמינו לעלי וסמכו על דבריו, וגם הבטיחו לשלם לו כפי שביקש. הם לא ידעו כי בביקורו בכפר תיאם עלי עם שלושה ערבים לתקוף את השיירה בחשכת הלילה ולשדוד את הסוחרים היהודים.

ופתאום עצר באמצע יער. הוא ירד מסוסו, ניגש אל הסוחרים היהודים ואמר: "כעת תנו לי את שני דוקאטי הזהב שהבטחתם לי".

יוסף הממולח החל לחשוד כי עלי מנסה לבדוק אם ברשותם כסף רב. הוא השיב לו: "ראשית, הבטחנו רק דוקאט זהב אחד. שנית, סיכמנו שתקבל את הכסף בסוף המסע. כאן יש לנו רק חצי דוקאט, ואת היתר נוכל להשלים רק בירושלים".

עלי הנוכל קפץ על סוסו והתרחק מהם, מותיר את החבורה נבוכה. פתאום שמעו הנוסעים שריקות חדות, ואחריהן את קולו של עלי קורא לעזרה.

הם החלו להבין כי נפלו בפח. הסוחרים הבהירו לממלופים כי עליהם טוטל האשמה אם עלי יפגע בהם: "בטרם יצאנו מחברון ביקרנו אצל מושל העיר ואמרנו לו כי אנו מצטרפים אליכם בדרך לירושלים".

הממלופים לא נזקקו לאזהרה הזאת. הם הרגיעו את היהודים ואמרו כי יעשו הכול כדי להגן עליהם. השניים זינקו אל סוסייהם, נשקם בידם, ודהרו בעקבותיו של עלי.

משולם ורפאל נשארו במקום חנייתם, ויוסף החליט לעקוב מקרוב אחר הנעשה. הוא הלך חרש-חרש, ומצא מסתור סמוך למקום שבו פגשו הממלופים את עלי.

"עוד מעט יבואו חבריי ועמם נהרוג את היהודים וניקח את כספם", ניסה עלי לשכנע את הממלופים. "היוו שותפים עמנו ונחליק עמכם שווה בשווה".

הממלופים השיבו לו: "מושל חברנו יודע כי היהודים נוסעים עמנו, ויטיל עלינו את האשמה אם ייפגעו היהודים".

עלי ניסה לשכנעם כי יוכלו לספר למושל שבדואים ממושגים התנבלו על השירה, ושרק הם הצליחו להימלט, אולם הממלופים הבהירו לו: "לשווא כל דבריך. בידך הברירה, לבוא עמנו ולהמשיך במסע, או שנחטל אותך מיד, בטרם יבואו לכאן חבריך".

עלי נאלץ להיכנע. יוסף חזר אל חבריו וסיפר להם את אשר שמע. כשחזרו הממלופים ועלי עמם, העמידו פנים שאינם יודעים דבר.

מעתה רכב עלי בין שני הממלופים, נתון להשגחתם. כשהגיעו לקבר רחל עצרו הסוחרים לשפוך את שיחם לפני ה' ולהודות בלב נרגש על הצלתם. עלי חשש פן יסגירוהו לידי מושל ירושלים. הוא ביקש מהממלופים לשחררו באמתלה כלשהי, ולאחר שווידאו כי לא נשקפת להם עוד סכנה, שחררוהו.

מסע הסוחרים לירושלים הגיע לקיצו. כל אחד מהממלופים קיבל מאת היהודים מטבע זהב, והם הודו להם מעומק ליבם. הסוחרים ראו בממלופים שלוחי ההשגחה העליונה להגן עליהם ולהצילם מהמזימה הנוראה.

קורא נכבד, אנו מקווים שאתה נהנה לקרוא את החומרים של גיליונות "לקראת שבת".

תן יד להפצת הגליון וצורף לרשימתנו גם את חבריך.